

עירובין לד

משה שווערד

1. תוספות מסכת עירובין דף לג עמוד ב

הואיל ויכול לנטותו ולהביאו תוך עשרה – [1] פירש רבינו שמואל דהאי אמורא סבר לה כרבנן דאמרי בהמצניע (שבת דף צב.) אגד כלי שמייה אגד וכיון דאגד כלי למעלה מיו"ד כשנת העירוב למטה אין בהנחה זו איסור הוצאה (הואיל) ואחר שנת ברה"ר יכול ליטלו ולאוכלו [2] ומיהו אפילו לא שמייה אגד אין כאן איסור הוצאה הואיל ונח בכלכלה למטה מעשרה דהוי כרמלית אם רוחב ד' ואין בהטייה זו איסור דאורייתא.

2. שערים מצויינים בהלכה

הואיל ויכול לנטותו ולהביאו תוך עשרה. עי' פירושו ברש"י. וכתבו התוס' דהאי אמורא סבר לה כרבנן דאמרי במס' שבת (צב.) אגד כלי שמייה אגד כו'. והנה מלשון התוס' בכלל, ובפרט ממה שכתבו דהאי אמורא סבר משמע דס"ל דאגד כלי לא שמייה אגד. אבל הרשב"א והריטב"א כתבו בסתם, דאינו מתחייב על שמוציאו מרה"י לרה"ר, כיון דאגד כלי שמייה אגד. וכ"פ הרמב"ם (שבת פ"ב הי"א) שהכלי משים כל שיש בו כחפץ אחד. ועי' בתוס' במס' פסחים (פה: ד"ה בנגררין) דאפי' למ"ד אגד כלי שמייה אגד, הני מילי כשיש לכלי תוך.

3. רש"י מסכת עירובין דף לג עמוד ב

מתיב רב בר שבא כיצד הוא עושה - מתניתין היא ביום טוב שלפני השבת ורצה לערב לשני הימים, כיצד הוא עושה, מוליכו בראשון בערב יום טוב לסוף אלפים, ועל ידי שלוחו קאמר, דאי איהו גופיה בלא פת נמי קני ליה שביתה, כיון דהתם יתיב וקדיש עליה יומא.

4. תוספות מסכת עירובין דף לג עמוד ב

מוליכו – פ"ה ועל ידי שלוחו קאמר דאיהו אפילו בלא פת קני ליה שביתה ופי' כן משום דבסוף מי שהוציאוהו (לקמן נא:) פסקינן כרב נחמן ואליבא דרבי יהודה דאחד עני ועשיר מערב ברגליו.

5. רש"י מסכת עירובין דף לג עמוד ב

ונוטלו ובא לו - שאם יניחנו שם שמא יאבד, ושוב אין לו עירוב ליום המחרת, כדקתני מתניתין: נאכל עירובו בראשון - עירובו לראשון ואין עירובו לשני, וחוזר ומוליכו בשני שהוא ערב שבת, ומחשיך עליו ואוכלו שם אם ירצה, דלהביאו אי אפשר, דשבת הוא, ואם יום טוב אחר השבת הוא - על כרחו יניחנו שם ערב שבת, ולמחר ילך ויראה אם עדיין ישנו שם, ויחשיך עליו יהא לו עירוב לשני, ואם אבד - ישב בביתו, קתני מיהת המערב צריך להוליך עירובו לסוף אלפים, ואמאי צריך להוליכו, משעשאו לשם עירוב, נימא: אף על גב דלא אמטייה - כמאן דאמטייה דמי, דהא אמרת: הואיל ויכול לנטותה, והא הכא כמאן דלא אמטייה היא, דהא הוא ברשות הרבים ועירובו ברשות היחיד, וקאמרת: הואיל ויכול לנטותה, ומה לי הואיל ויכול לנטותה, ומה לי יכול להביאה, והאי דנקט לאותובי מתניתין דיום טוב ושבת - משום דלא תנן במשנה אחריתי הולכת עירוב בהדיא כי הכא.

6. רש"י מסכת עירובין דף לד עמוד א

אמר ר' זירא - הא דאצרכו רבנן לכל המערבין להוליך עירובין למקום שביתתן - גזירה משום יום טוב אחר השבת, דאי בעי לאמטוייה בשבת לערב ליום המחרת - לא מצי ממטי ליה, וצריך להוליכו מערב שבת, ואי אמרת בעלמא נשבקיה בביתה משום הואיל - הכי נמי אתי למיסמך עליה, ונפיק על עירוב שביתתו ביום טוב אחר השבת, והתם אפילו הואיל ליכא.

7. תוספות רי"ד מסכת עירובין דף לג עמוד ב

כיצד היא עושה מוליכו בראשון כו' מה שפירש המורה דמכל המערבין מקשה שלא יהא צריך שום אדם להוליך עירוב אלא יעמוד בביתו ויעשנו לשם עירוב ויהא עירוב ע"י הואיל והאי דנקט לאותובי ממתני' דיו"ט ושבט משום דלא תנן במשנה אחריתי הלכה בהדיא כי הכא אינו נ"ל כלל דמכמה משניות מוכיח בעירובין דצריך להוליכו ולהניחו במקום שקונה שביתתם ולמה הביא זאת אלא נ"ל דלא מקשה ליה אלא מדוכתא דאתחיל לעירובו אלא שלא גמר הדבר יפה ואתה מכשירו ע"י הואיל כמו הכלכלה שנתן עירובן ולא שם אותו יפה הילכך מביא לו מזה הככר שכבר עירב בו ביו"ט שלפניו ועכשיו שרוצה לערב גם באותו ככר עצמו יהא מותר לערב בביתו ע"י הואיל אבל משאר מוליכי עירוב לא רצה להקשותו שאין לומר בהם הואיל כיון שלא התחיל עדיין לערב ואמר ר' זירא גזירה משום יו"ט אחר שבת כתוב בספרים לא מצית אמרת כיון דאיבעי למיזיל בהדי עירובי מצי אזיל דהא לית' גבי' וכיון דלית' גבי' ודאי בעי למיזיל גבי' פי' ולעולם אמרינן הואיל היכא דאתחיל לערב והאי דלא אמרי' הואיל ביו"ט שלפני שבת גזרי' משום יו"ט שלאחר השבת ורוצה לערב בשני הימים שצריך להחשיך עליו בע"ש סמוך לחשיכה ולהניחו שם ובשבת צריך לו ללכת ולראות אם עירובו קיים ואי לא אזיל לא מצי סמיך עליו' דילמא נאכל ערובו בידו והילכך אפילו ביו"ט שלפני השבת נמי אע"ג דערובו בידו ואיכא הואיל החמירו עליו שיוליכנו: [מהדות"נ]

8. יד בנימין

דף ל"ד בגמ', אמאי נימא כיון דאי בעי אמטויי מצי ממטי לי' וכו', עי' פירש"י דה"ה דהו"מ למיפרכ' מעירוב דשאר ערבי שצמות רק דלא מוזכר שם הולכת עירוב להדיא, והתוס' השיגו ע"ז דמשאר ערבי שצמות ליכא למיפרכ' כיון דהרי ציה"ש שהוא שעת קניית עירוב לא מצי לאמטויי משום איסור הולאה שהוא דאורייתא, ואף אם הוליא מציתו קודם ציה"ש וליכא רק שצות של פחות פחות מד"א מ"מ לא התירו שצות כזו, אע"כ עיקר פירכת הגמ' הוא רק ממתני' דיו"ט ושבת.

מיהו גם ע"ז הקשו צראשוניס דמאי מקשי על רב ירמיי' דס"ל גצי כלכלה דאמרי' הואיל ויכול לנטותה, שאני התם דהעירוב מונח קרוב למקום השביתה ואף דאיכא חילוק רשויות כדאי יש צהואיל לעשות הכל כמקום אחד, משא"כ צהולכת עירוב לסוף אלפים אמה האין יהא כח

צהואיל לעשות כאילו הככר צמקום שביתה לקנות לו שם שביתה, ועי' ריטב"א דנראין ד' הראב"ד (והוצא נמי צשאר ראשוניס) דעיקר קושית הגמ' הוא ממה דקתני שצריך להוליכו צשני ואעפ"י שכבר הוליכו שם צראשון והוקצע מקומו שם ע"ד לקנות שם למחר, ונימא דכיון דמצי ממטי לי' למחר מצעו"י דכמאן דאמטויי דמי, והשתא שפיר לא מצי להקשות משאר עירובי תחומין דעלמא.

9. תוספות מסכת עירובין דף לד עמוד א

ואמאי נימא כיון דאי בעי לאמטויי מצי ממטי ליה כו' - פ"ה הא דנקט לאותוביה ממתניתין דיו"ט ושבת משום דלא תנא במשנה אחריתי הולכת עירוב בהדיא כדכחא ולר"י נראה דדוקא מי"ט פריך אבל מהא דבעיר הולכת עירוב להבא לערב בערב שבת לא מצי למיפרך דהא בין השמשות שהוא שעת קניית עירוב לא מצי לאמטויי התם משום איסור הוצאה ...

10. חידושי הריטב"א מסכת עירובין דף לד עמוד א

ונראין דברי הראב"ד ז"ל שפירש דקושיין הכא מדקתני שצריך להוליכו בשני ואע"פ שכבר הוליכו שם בראשון והוקבע מקומו שם על דעת לקנות שם למחר שלא יהא צריך להוליכו בשני ונימא דכיון דמצי ממטי ליה למחר מבעוד יום דכמאן דאמטייה דמי, והשתא איצטרכינן לאותובי מהא מתניתין ולא מעירובי תחומין דעלמא ודמאי (הואיל) להואיל דר' ירמיה, ופרקינן דאין הכי נמי וגזירה שבת שלאחר יום טוב אטו יו"ט שלאחר שבת דלא מצי לאמטויי שם בשני להחשיך עליו, וזה הפירוש הוא הנכון בעיני וגם בעיני מורי הרב ז"ל.

11. רש"י מסכת עירובין דף לד עמוד א

ואי איכא כוותא ומיתנא כו' - כוותא חלון, מיתנא - חבל, אם ארובה בראש המגדל, ויש חבל בידו וקשור בעירוב, ואפילו כשהוא בכרמלית למטה מעשרה יביאנו אצלו דרך תוכו של מגדל, דהא מכרמלית לרשות היחיד הוא, לשון אחר שמעתי, ועיקר: נתכוון לשבות בראש המגדל או בראש השובך - אהניח עירובו בכותל קאי, וקתני דהשתא הוי איפכא, דאי למעלה מעשרה הניחו בכותל - עירובו עירוב, שהמגדל אצל הכותל ויכול להביאו אצלו, ואין הפסק ביניהן למטה מעשרה כגון בטפח תשיעי ורבים מכתפין עליו והוי רשות הרבים אין עירובו עירוב דלא מצי מייתי ליה מרשות הרבים לרשות היחיד, ואמאי, לימא הואיל ויכול לנטות המגדל של מקום שביתה ולהביאו לתוך רשות הרבים, דניהוי ראש המגדל כרמלית דרחב ארבע ואינו גבוה עשר נפק ליה מחוץ לארבע אמות - מרחיק ראש המגדל מן העירוב ארבע אמות ולא מצי למשקליה ולאיתי לראש המגדל, [1] ונמצא מעבירו ארבע אמות ברשות הרבים, [2] אי נמי: נמצאת שביתתו מתרחקת ארבע אמותיו הראשונות ואין זה מקומו.

12. מהר"ם מלובלין מסכת עירובין דף לד עמוד א

ברש"י בל"א שמעתי וכו' נפק ליה חוץ לד' אמות כו' עד ונמצא מעבירו ד' אמות ברה"ר יש להקשות והא רש"י ס"ל דלרבי יכול להוליכו פחות פחות מד' אמות כמו שפירש לעיל גבי אילן הנוטה דלמטה מי' הוי עירוב דיכול להוליכו פחות פחות וכו' [1] וי"ל דהכא שאני דצ"ל הואיל ויכול לנטותו והואיל ויכול להוליכו פחות פחות מד' אמות וכולי האי לא אמרינן הואיל:

13. חידושי הריטב"א מסכת עירובין דף לד עמוד א

וא"ת יביאנו פחות [פחות] מד' אמות דליכא אלא משום שבות, [2] י"ל דבשבות כזה לא התירו רבי, [3] ובכאן יצטרך רש"י ז"ל לחזור בו ממה שפירש למעלה (ל"ג א') דשרי לרבי להביא בין השמשות פחות פחות מד' אמות ברשות הרבים, ועדיין קשה לפירוש זה דכיון דקתני סתם למטה מעשרה טפחים לא משמע דמיירי בטפח תשיעי דוקא מדלא פריש לה תלמודא כדפירש לעיל גבי מתניתין, אבל י"ל דמיירי (שהוא) [שהיה] דף שהוא רחב ארבעה טפחים ואין בו אורך שלשה טפחים יוצא מן הכותל דהוה ליה כאילו מונח בפני הכותל דהוה ליה רשות הרבים, אי נמי שהניחו בחור שבכותל וכמאן דאמר דחורי רשות הרבים כרשות הרבים דמי, וכן פירשה הראב"ד ז"ל.

14. חידושי הריטב"א מסכת עירובין דף לד עמוד ב

נתנו בראש הקנה וכו'. ומיירי בשיש בראש הקנה ד' טפחים אליבא דרבי יהודה דאמר דלמעלה מעשרה בעינן מקום ד' טפחים, ומתני' אפילו בשקנה מונח ברשות הרבים דהא כיון שאינו רחב ד' טפחים למטה ואיכא בקיעת גדיים לא הוי רשות היחיד לרבנן דפליגי עליה דרבי יוסי ברבי יהודה, ואפשר דאפילו לרבי יוסי נמי אי לא הדרן מחיצתא.

15. חידושי הריטב"א מסכת עירובין דף לד עמוד ב

גזירה שמא יקטום. פירוש וכשקוטם מן המחובר הוא לה מלאכה דאורייתא משום קוצר והקטימה תועיל לקנה להצמיחה וכיון שכן אע"ג דהשתא לא מיכוין להכי והוא מלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה כגון דעביד בארעא דיליה. וא"ת ואמאי חיישינן בהא שמא יקטום טפי מאילן, [1] פרש"י ז"ל דאידי דרכיכה טפי קא אתי להקטימה, ואינו נכון דא"כ הוה ליה דבר שאין מתכוין שהוא מותר דהא לאו פסיק רישיה ולא ימות הוא מן הסתם, ועוד דבסמוך מוכח דטפי גזור רבנן בדבר שהוא קשה כעוזרדין יותר מדבר שהוא רך, ולקמן בפרק המוצא תפילין (ק' ב') אשכחנא דמהלכין על גבי עשבין ולא גזרו (אלא באילן) לא משום שמא יקטום ולא משום פסיק רישא, [2] לפיכך פירשו רבותינו גזירה שמא יקטום לדעת כדי שיהא נוח לו ליטלו שכן דרך לעשות בקנה וכשהוא בעוזרדין נוח לו ליקטם, ולפיכך גזרו בו.

16. פירוש המשנה לרמב"ם מסכת עירובין פרק ג

[3] גזרה שמא יקטום, כלומר שמא יתלוש אותו הקנה והרי הוא מחובר לארץ והוא איסור סקילה, לפי שהוא מתחלף בקנה העקור ממקום צמיחתו שמותר לקטמו

17. ביאור הלכה סימן תט ד"ה ויתחייב

ויתחייב הטאת - לכאורה אינו מבואר דהלא החשש הוא מפני שהוא רך אתי לידי קטימה שלא במתכוין כמו שפירש"י וא"כ אין כאן חיוב הטאת דאינו אלא במתכוין למלאכה ורק ששגג בחיובה וכבר עמד בזה הריטב"א ומפרש דלא כפירש"י אלא כנ"ל דיבוא למלאכה גמורה לשוברו במתכוין בנטילתו משום דא"א לנטותו משום דקשה הוא [1] ולפירש"י צ"ל דכיון דעצם המלאכה יש בו חיוב הטאת וקרוב שיעשנו גזרו בו אף שיעשה שלא במתכוין:

18. חידושי הריטב"א מסכת עירובין דף לד עמוד ב

גזירה שמא יקטום. פירוש וכשקוטם מן המחובר הוא לה מלאכה דאורייתא משום קוצר והקטימה תועיל לקנה להצמיחה וכיון שכן אע"ג דהשתא לא מיכוין להכי [1] והוא מלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה כגון דעביד בארעא דיליה

19. חידושי הרשב"א מסכת עירובין דף לד עמוד ב

גזירה שמא יקטום. איכא למידק והא אפילו יקטום ליכא אלא משום שבות דדבר שאין מתכוין הוא, ויש לפרש דשמא יקטום ביד ומדעת קאמר כדי שיהא נוח לו ליטלו והשתא איכא איסורא דאורייתא, (ורש"י ז"ל פ' דקטימת קנה ודאי קוטם במתכוין). ועוד קשיא לי מלאכה שאינה צריכה לגופה היא וכחופר גומא ואינו צריך אלא לעפרה דפטור עלי' ושבות בעלמא הוא, [1] ומסתברא דמיירי בארעא דיליה וגזירה שמא יקטום במתכוין כמו שפירשנו וכיון שהוא מתקן ובארעא זידיה אע"פ שאינו צריך עכשיו לאותה מלאכה חייב עליה וכמו שכתבתי בפ"ק דכתובות בשמעתא דמהו לבעול בתחלה בשבת, ובשבת:

20. תוספות מסכת עירובין דף לג עמוד א

[2] ונראה לי דבכל הגהו כיון דבקל יבא לידי איסור דאורייתא אפילו רבי מודה דגזרו עליו בין השמשות דאמרין לקמן (דף לד:) גבי קנה דרכיך גזר שמא יקטום.

21. חידושי הריטב"א מסכת עירובין דף לד עמוד ב

רבי אליעזר אומר אם אין ידוע שהמפתח במקומו אינו עירוב. ולישנא משמע דכל שאינו ידוע בודאי אינו עירוב וסבירא ליה כרבי מאיר דספק עירוב אינו כשר, והיינו דקתני כל שאינו ידוע ולא קתני אם אין המפתח במקומו, ודקדק הראב"ד ז"ל מהאי לישנא דדוקא שאינו ידוע לו שהמפתח במקומו אבל [כ]שידוע שהוא במקומו כי הוא ידוע בודאי שהניחו במקום המשתמר אע"פ ששכח היכן הניחו הרי זה עירוב דעביד הוא דמדכר מקומו.

22. תוספות מסכת עירובין דף לד עמוד ב

ואמאי הוא במקום אחד ועירובו במקום אחר - וא"ת והא השתא ס"ד דבמגדל עץ איירי דהוי כלי מדקא משני הכא במגדל של לבנים עסקינן ועוד דסתם מגדל שבהש"ס של עץ וא"כ מאי פריך הרי מותר לשבר את הכלי וליטול מה שבתוכו כדתנן בפ' חבית (שבת דף קמו.) שובר אדם את החבית ליטול ממנה גרוגרות

וטעמא כדאמר בסמוך משום דאין בנין וסתירה בכלים וי"ל דמשמע ליה במגדל גדול דשייך ביה בנין

וסתירה דאי בקטן דהוי כלי מ"ט דר"א דפליג ועוד דבכלי נמי שייך בנין וסתירה כדאמר בהבונה (שם דף קב). האי מאן דעייל שופתא בקופינא דמרא חייב משום בונה והא דקאמר בסמוך דמר סבר כלי הוא ואין בנין בכלים כו' היינו בהנהו דאמר נוטלין אבל לא מחזירין דלא הוי בנין וסתירה גמורה או כדמוקי במסקנא במנעול קטיר במיתנא ומדמוקי לה בקטיר במיתנא משמע דווקא בהכי שרי אבל לשבר הכלי ולקלקלו אסור דשפיר שייך בנין

וסתירה בכלים והא דשרי לשבר החבית הא מוקי לה בביצה פרק המביא (דף לג:) במוסתקי פירוש חתיכות

המדובקות יחז ואף על גב דאליבא דרבי אליעזר דאמר קטמו להריח בו פטור אבל אסור מוקי לה במוסתקי דפריך ולית ליה לר"א שובר אדם את החבית וכי' לרבנן נמי צריך לאוקומא הכי דמודים אי הוה חייב חטאת לחצות בו שינוי דהוי אסור בקטמו להריח והא דבעי לרב ששת בפרק חבית (שבת דף קמו.) מהו למברז חביתא בבורשא במוסתקי איירי ומיהו בירושלמי קאמר אמתי' דהא דהא דתימא במגדל של אבן אבל במגדל של עץ נעשה כשובר את החבית ליטול ממנה גרוגרות משמע דבלא מוסתקי נמי שרי בכלי של עץ.

23. תוספות הרא"ש מסכת עירובין דף לד עמוד ב

הכא במגדל של בנין עסקינן. משמע דס"ד מעיקרא דאיירי במגדל של עץ שהוא כלי, וכן סתם מגדל שהוא מזכיר בכל מקום בתלמוד הוא כלי שהוא שונה יחד שדה תיבה ומגדל. ותימה מאי קשיא ליה הוא במקום אחד ועירובו במקום אחר והלא מותר לשבר כלי בשבת וליטול מה שבתוכו כדתנן במס' שבת פ' חבית שובר אדם את החבית לאכול ממנה גרוגרות, וי"ל במסכת י"ט מוקי לה במוסתקי פי' שברי כלי המדובקות בזפת דמחמת גריעותו לא חיישינן שיתכוון לעשות כלי...

24. רא"ש על עירובין פרק שלישי - סימן ה

דבנין גמור וסתירה גמורה שייכא שפיר בכלים כדאמרין בריש הבונה (דף קב ע"ב) האי מאן דעייל שופתא בקופינא דמרא חייב משום בונה ...

25. שו"ע אורח חיים - סימן שיד

(א) אין בנין וסתירה בכלים. וה"מ, שאינו בנין ממש כגון חבית, הגה - שאינה מחזקת ארבעים סאה (ת"ה ס"ה), שנשברה ודיבק שבריה בזפת, יכול לשברה ליקח מה שבתוכה ובלבד שלא יכוין לנקבה נקב יפה שיהיה לה לפתח, דא"כ הוה ליה מתקן מנא; אבל אם היא שלמה, אסור לשברה אפי' בענין שאינו עושה כלי. ואפי' נקב בעלמא אסור לנקוב בה מחדש, ואפי' יש בה נקב חדש, אם להרחיבו, אסור: הגה - ובלבד שיתכוין לכך (מרדכי פרק חבית). ואם היה סכין תקוע מע"ש בחבית, מותר להוציאו ולהכניסו שהרי אינו מתכוין להוסיף: הגה - ודוקא שהוציאו ג"כ פעם אחת מבע"י, אבל אם לא הוציאו מבע"י, אסור דהוי פסיק רישא דעושה נקב ופתח לחבית (תה"ד סי' ס"ד). כלי שנתרועעה, אם מותר ליטול ממנו חרס, ע"ל סי' ש"ח סמ"ד:

26. שו"ת יחזה דעת חלק ב סימן מב

שאלה: בקבוק מיץ ענבים או טמפו שסגור על ידי מכסה פח שמהודק בצואר הבקבוק, ובעת פתיחתו נפרדת טבעת מחלקו התחתון של המכסה, האם מותר לפותחו בשבת, ואין איסור במעשה הפרדת הטבעת של המכסה משום מקלקל, או שמא יש בזה משום איסור מתקן כלי בשבת, מצד חלקו העליון שיהיה אפשר להשתמש בו כפקק לבקבוק?

תשובה: ... וכתבו התוספות והרא"ש בעירובין (לד:), שאף שהאוקימתא הזאת נאמרה אליבא דרבי אליעזר, גם חכמים בני מחלוקתו מודים בזה להלכה. וכן פסקו הטור והשלחן ערוך (או"ח/ח סימן שיד סעיף א). אולם רבינו אבי העזרי, הראב"ה (סימן שלה), וכן האור זרוע חלק ב' (סימן עת אות יב) דחו דברי התוספות, והסכימו שלדעת חכמים מותר לשבור חבית שלימה ליטול ממנה גרוגרות, והאוקימתא שנאמרה בביצה (לג:), לא נאמרה אלא לדעת רבי אליעזר. וכן כתב הריטב"א בחידושו לעירובין (לה ע"א), וכן דעת הרשב"א והר"ן בשבת (קמו ע"א), וכן פסק הרדב"ז בתשובה חלק ב' (בלשונו הרמב"ם סימן קל). ע"ש. ונראה שאף הרי"ף בהלכות (שבת קמו ע"א), והרמב"ם (בפרק כג מהלכות שבת הלכה ב), שפסקו כמשנתנו, והשמיטו האוקימתא של הגמרא במוסתקי, סוברים כהפוסקים הנ"ל, שלא נאמרה אוקימתא זו אלא לרבי אליעזר ...

והוא הדין בנידון שלנו, שמכיון שאין כוונת הפותח את הבקבוק אלא לצורך המשקה שבתוכו, ולא לעשות כלי, אין לאסור כלל בזה משום תיקון כלי. וכן פסק להקל הרה"ג רבי יהושע מנחם אהרנברג בשו"ת דבר יהושע חלק ב' (סימן מה), על פי דברי הרב המגיד הנ"ל. ומכל שכן לפי מה שביארנו שיש על המכסה שעל הבקבוק תורת כלי, גם בהיותו על פי הבקבוק, שאין כאן משום איסור תיקון כלי כלל. ואמנם טוב להזהר

27. יד בנימין

כיון שדומה לסמירה שהיא דאורייתא וכמש"כ בקרבן נתנאל ועוד אחרונים והוא צ"ל סוס"י ש"ד.

ובשעה"כ פ"ב מהל' יו"ט הל' ט' (לויין בס' יד דוד) כ' לישב דעת הטור עפ"י מש"כ הרע"ב במשנה דבתי שבותי מודה רבי דגורו ציה"ש, וה"נ איכא צ' שבותי דמלכד איסור מוקצה איכא נמי בשבת איסור מדרבנן משום סמירה אפי' באורא דליבני עיי"ש, ולע"מ דברי הרע"ב ע"י מה שהעיר בזה בתורעק"א וע"ע שעה"מ פ"א מהל' עירובין הל' כ"ב, וכן ע"י בגמ' לקמן ל"ה שהבאת מהמוס' הרא"ש שרצה לומר נמי כדברי הרע"ב ודחה זאת, וע"ע בחכמת שלמה לשו"ע סי' שמ"ב.

ויש מן האחרונים שכי' לישב ד' הטור דשבות דמוקצה חמיר דמיא להוציא ומודה רבי דגורו עליו ציה"ש וכמש"כ כבר הר"ן בסוגיא, ואולם כבר תמחו בזה מהא דלקמן ל"ה גבי נפל עליו גל דפריך לימא מתני' דלא כרבי כו' והתם טלטול מוקצה, וע"י בס' עבו"ע שהביא בשם ס' "מרומי שדה" להנצי"ב שדחק בזה ועיי"ש.

ולענין הלכה משמע מסתימת לשון השו"ע הנ"ל דלא כהטור אלא כל שיכול להוציא בלא עשיית מלאכה גמורה דאורייתא הוא שפיר עירוב, וע"י צנה"ל סס (בס"י ש"ד) שהקשה בזה איזה מלאכה גמורה שייך אף צנין גמור הא מן התורה אין חייב אלא בסותר ע"מ לבנות כו' יעוי"ש, ואולם בס' עבו"ע הנ"ל הביא שכבר עמד בזה [המאירי ז"ל וז"ל: "ושמא תאמר והרי אף מגדל של עץ או סדור בלזנים וטיט הרי הסמירה קלקול מ"מ הואיל והמלאכה מן התורה אע"פ שקלקולו פוטרו לא על שבות זו החירו שאף שבות הקרוז להביא לידי מלאכה לא החירו כמו שביארנו].

במשנה נתנו במגדל ואזל המפתח הרי זה עירוב כו' ומוקי לה רב ושמואל במגדל של לזנים וכר"מ דפוחת לכתחילה ובאורא דליבני (דליכא משום סמירה אהל) וציו"ט (דשרי לכתחילה), משמע אכל בשבת אינו עירוב אף דליכא אלא שבות ולרבי לא גזרו עליו ציה"ש כבר כ' החוס' (ד"ה והאמר) דניחא לי לאוקמי מתני' כרבנן דרבי כיון דאוקי לעיל סיפא כרבנן, אבל כריטב"א מצואר דאחיא אף כרבי והא דמוקי דוקא ציו"ט ולא בשבת היינו דמשמע לן דשבות כוה שדומה לסמירה של צנין שהיא מלאכה גמורה לא החיר רבי.

והגה בשו"ע סי' ת"ט סעי' ד' כתב "נתנו במגדל ועל צפניו ואזל המפתח מצעו"י כו' אם יכול להוציאו בלא עשיית מלאכה דאורייתא ה"ו עירוב" וכו"ה בס' ש"ד סעי' ג', וכ"מ מלשון הר"מ סופ"א מהל' עירובין וכן בפ"ו הל' י' שם, והיינו דס"ל כדעת החוס' דהא דמוקי לה בגמ' אופן דליכא אפי' שבות היינו משום דאחיא כרבנן, וא"כ לדין דקי"ל כרבי כל דליכא איסור דאורייתא שפיר הו' עירוב וכמש"כ ה"ה שם, ואולם הרא"ש והטור הביאו להלכה הך אוקימתא דאורא דליבני וציו"ט, משמע אכל בשבת אסור ואף דקי"ל כרבי דכל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו ציה"ש ז"ל דס"ל כהריטב"א הנ"ל דהכא גס רבי מודה

28. תוספות מסכת עירובין דף לד עמוד ב

נוטל ממקום הפחת - פירש"י ולא מיתסר משום מוקצה [1] דסתמא כר"ש וקשה למהר"י דאמר בריש ביצה (דף ב:) דביו"ט סתם לן תנא כרבי יהודה הא סתם לן תנא כר"ש נמי והך סתמא עדיפא דהויא בתראה ומיהו [1]

[2] רש"י תירץ בביצה דהא דנוטל ממקום הפחת לא חשיב מוקצה הואיל ולא הוי מוקצה אלא משום פחיתא דהוי דרבנן דמוקי באוירא דליבני וכך נמי אמרין בהמביא (שם דף לד:) טבל מוכן הוא אצל שבת שאם עבר ותקנו מתוקן משמע דלא חשיב מוקצה כיון דלא רכיב עליה איסורא דאורייתא [3] ולמהר"י נראה לתרץ דהך לא חשיב סתמא דלא מצי למיתני דברי ר"ש דאפשר דר"ש סובר דפוחת לכתחילה כר"מ אבל ההיא דשבת (ד' קנו:) דמחתכין את הדלועין דמצי למיתני בה דברי ר"ש ולא קתני חשיב ודאי סתמא.

29. רש"ש מסכת עירובין דף לד עמוד ב

שם ואי ביו"ט מה לי עיר מה לי שדה. ק"ל הא ר"א שמותי הוא (ור"ל מתלמידי שמאי ע"י לקמן (לה) בתד"ה משום) **והלא בית שמאי ס"ל דא"מ לא את הקטן כו'** (ביצה יב) והש"א בתשובה ע' הכריח עוד דר"א אזיל בשיטת ב"ש כהא. **וא"כ מאי פריך הכא. [1] וא"ל דזה הוה צורך א"נ לקחת העירוב שהוא אוכל.** דהא הרא"ש והר"ן שם הביאו ירושלמי דב"ש אסרי במפתח של אוכלין. אך הא י"ל דמצינו לר"א בר"פ תולין דאף מכשירי א"נ שרי (וע' פסחים (סח ב) תד"ה מאי ראייה) אמנם ע"י תוס' לעיל (ל ב) ד"ה לא דמוכח דזה לא מיקרי לצורך. **[2] לכן נ"ל דהכא גרסי ר' אלעזר בל"י וכדאיתא בתוספתא** פ"ב וכמו שהעיר בזה הגר"פ וכ"מ מתד"ה וממאי שכ' דאי בקטן דהוי כלי מ"ט דר"א") והרי ב"ש ס"ל יש בו"ס בכלים ור"א שמותי הוא וכנ"ל.

1. Rabbi Ribiat

became very loose and is about to slide off, one may remove it completely because it is no longer considered "attached" to the bottle).⁴⁵

F) Tearing for food or Shabbos needs

Although tearing paper or plastic even in a destructive manner is Rabbinically prohibited (see C/a above), doing so for the purpose of retrieving food or physical needs (contained within) is permitted if one forgot to do so before Shabbos. The Chazal (Sages) waived the Rabbinic ordinance in these cases.⁴⁶

Accordingly, one may tear apart food packaging, wrapping around bandages, napkins, medicines, clothing, or even toys provided that no letters or designs will be torn (Mochaik),⁴⁷ and that no vessel, container, spout etc. is thereby created or formed (Boneh, Makeh B'patish).⁴⁸

It is important to remember that tearing open a package or container of food and the like is only permitted if the act is clearly *destructive* to the package or container. However, tearing that results with any kind of useful item or contrivance is considered "constructive" and is not permitted, even for food purposes. This will often depend upon the type of packaging or container that is to be opened, as shall be explained in the ensuing paragraphs.

a) The various Halachic questions involved with opening packaging

Before discussing individual cases, it is essential to have a basic understanding of the various Melochos and other Halachic questions involved with opening wrappings, packaging, and containers on Shabbos. (It should be mentioned here that many of the cases discussed further below are dealt with in greater detail in the relevant Melochos.)

Following is a brief synopsis of each of the more common Halachic problems:

1: Koraya (Tearing)

Koraya is the *tearing of almost any material*, including cloth, plastic, paper, cardboard, aluminum foil, and the like (see D, earlier). Opening packages made of these materials can therefore involve the Melocho of Koraya.

2: Mechataich (Measured cutting)

Mechataich entails cutting or tearing an object or material *to a measured size or shape* (see Mechataich). In some cases, tearing an opening in certain packages or cartons along their perforated lines can involve Mechataich.

3: Mochaik (Erasing)

Erasing or *obliterating* a letter, symbol, or picture is Mochaik (see Mochaik). Tearing letters or pictures when opening a wrapping or packaging can therefore involve this Melocho.

4: Boneh (Building)

The Melocho of Boneh entails erecting or forming a structure *of almost any kind* (see Boneh). According to some Poskim, a solid container is a Halachic structure in the context of Boneh. Opening sturdy, sealed food containers (e.g. cans, bottles, boxes, etc.) can therefore involve this Melocho.

5: Makeh B'patish (Final hammer blow)

Makeh B'patish entails *creating or completing* any functional item (even if the item cannot be classified as a type of Halachic structure in the context of Boneh, see #4 above). For example, fashioning a hook out of a wire hanger, or detaching pages of a new book that had not been fully cut at their corners are examples of Makeh B'patish (see Makeh B'patish).

Since opening a sealed, sturdy container effectively converts it into a functional vessel, this action can be considered an act of *creation and completion*, hence, Makeh B'patish.

6: Practical applications discussed in this segment

The following questions regarding the opening of packaging and containers are discussed in the ensuing paragraphs:

- Wrappings
- Envelopes
- Bags

- Matzah and cereal boxes
- Tissue dispensers
- Bottle spouts
- Milk containers and cartons
- Small juice containers
- Metal cans
- Twist-off bottle caps
- Tearing toilet paper

Note: As a general rule, families should see to open boxes and other packages before Shabbos wherever possible, due to the serious Shailos involved.

b) Wrappings

The Halacha regarding tearing of wrappings on Shabbos depends on the type of wrapping, as will be explained below:

b-1) Thin wrapping

Paper or plastic wrapping around food or other items that are required for food or physical needs on Shabbos present minimal Halachic problems with regard to tearing and opening them on Shabbos. The wrapping material is ordinarily thin and flimsy and summarily discarded after opening. They may therefore be ripped or opened,⁴⁹ provided that no letters or designs will be torn.⁵⁰

➤ Examples:

It is permitted to tear candy wrappers, "Bandaid" wrappers, plastic or paper seals around covers of jars and wine bottles,⁵¹ small (e.g. restaurant-size) packets of sugar, salt, coffee etc.⁵² One may also peel off the foil or plastic freshness seal from the opening of a jar of coffee, container of yogurt, tub of butter or cottage cheese, etc.^{52a}

b-2) Heavy wrapping

Even a thick or valuable wrapping may be torn open (in a destructive manner) because virtually nothing usable emerges from the torn wrapping.

Order of Garments [833]

Chapter IV;C/b-2, example #4). However, the mail itself is probably Muktzah and may not be handled by the Jew even after it was opened (see Kosaiiv, Chapter II; H/b). The non-Jew would therefore have to handle it for him.

c) Bags

It must be emphasized that as a general rule, all containers, such as bags, cartons and cans, should be opened before Shabbos so as to avoid any Halachic compromises. However, in the event that this was not done, one may rely upon the lenient Halachic rulings and open these containers when necessary. In such situations, one may be required to adhere to certain conditions as shall be described in the ensuing paragraphs.

c-1) Bags made of thin, flimsy material

Bags of food (or necessities) that are made of very thin or flimsy disposable material⁶¹ may be opened in any manner (even non-destructive). Bags and containers such as these are not subject to Koraya or Makeh B'patish when torn or opened because they are nothing more than protective coverings, similar to the shell of a peanut, or the peel of a fruit. Since the bags are not true vessels (and merely become refuse), any manner of tearing them open is considered "destructive".⁶²

Opening them in the ordinary manner (e.g. opening the bag at the top for a one-time use) is also not Makeh B'patish, Boneh, or any Melocho because the very flimsy material (from which these bags are made) is inadequate for fashioning a Halachically authentic vessel or container.⁶³ (See also Makeh B'Patish, Chapter III; B).

One may open a bag of potato chips, candy (even if the cellophane is stapled shut). One may also tear open a sealed plastic bag containing new stockings, plastic cutlery, paper cups, bowls, etc. because all of these types of bags are too flimsy to be reusable and are summarily discarded after use. One may also tear open a flimsy straw bag containing food. However, a firm, solidly constructed straw basket is considered a "vessel", and may not be torn open (even if it is sealed and cannot be opened otherwise).^{63a}

It should be noted that even though there is firm Halachic basis for permitting thin, flimsy bags to be opened on Shabbos in an ordinary manner, they

Order of Garments [835]

nevertheless should preferably be torn and destroyed in the process of opening them⁶⁴ (refer to d, e, further).

(Regarding the question of opening bags or packets of food on their perforated lines, see Mechataich, E/b.)

c-2) Bags made of firm material

Opening boxes, thick plastic bags, and heavy paper or plastic wrappings that are reusable in the ordinary manner is questionable, because these bags are technically reusable and could be classified as "vessels". Opening the bag in an ordinary, non-destructive manner could indeed be considered an act of "fashioning" a vessel or container and may therefore involve the Melochos of Boneh or Makeh B'patish⁶⁵ (See also Boneh, Chapter II;A/b, and Makeh B'patish, Chapter III;B).

➤ Examples:

Large, heavy-duty plastic bags (sealed at top) containing fruits e.g. apples, oranges, etc.; thick paper bags of sugar, potatoes (raw potatoes are also Muktzah)

Bags of this type may only be opened by tearing apart (i.e. destroying) the bag in the process.⁶⁶

d) Matzah boxes, tissue dispensers

Tissue boxes with perforated lines on the top or side (to facilitate opening neatly and easily) may not be opened along these lines on Shabbos or Yom Tov due to either Koraya, Makeh B'Patish, or both.⁶⁷ The Melocho of Mechataich (measured cutting) is probably also involved here because one has intentions for a symmetrically shaped opening of a specific size.⁶⁸

Similarly, a sealed box of cookies, cereal, or matzah may not be opened by tearing or detaching along the gummed lids of the box top. Melting the glue with steam or warm water is similarly prohibited.⁶⁹ In time of need, one may open these packages by destroying the box or carton and removing the contents.⁷⁰

[836] Order of Garments

➤ Example:

The box or carton should be torn open at the top and bottom; the matzah, cereal, cookies, or tissues may then be removed. Note: Care must be taken not to tear through letters or pictures.

e) Bottle spouts, milk containers, juice cartons

One may not cut or slice open the spout of a plastic bottle of oil or soap because this creates an opening, thus rendering the previously sealed bottle into a functional utensil (Makeh B'Patish and possibly Koraya).⁷¹ If necessary, the plastic bottle of oil or soap may be punctured at the bottom and the contents allowed to drain out into another container.⁷²

It should be mentioned here that there are some who refrain from using undiluted liquid soaps on Shabbos and Yom Tov (see Memachaik, C/b-3).

e-1) Milk and juice cartons

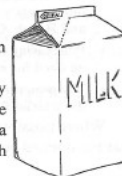
1: Opening the glued spout of milk cartons

Milk cartons with the glued tops that must be parted to form a spout present a problem of Koraya.

Therefore, one may not open a carton of milk or juice by parting the glued spout and opening it, because in doing so he may be violating Koraya (detaching glued flaps) for a constructive purpose (forming an opening) and Makeh B'Patish (creating a functional spout).⁷³

Some Poskim, however, permit opening these milk cartons on Shabbos. They maintain that the glued spout is merely a temporary seal (meant only to prevent leakage during shipping and handling). A glued joint that is only of a temporary nature may be undone on Shabbos.⁷⁴

The Melocho of Makeh B'Patish is also not violated according to this view, because in the case of these cartons, nothing new is being created or completed; opening the glued spout does not constitute creation of a Pesach (new opening), but merely the ungluing of a closed, pre-existing opening. The

Order of Garments [837]

carton is manufactured with the spout detached and subsequently glued shut. The gluing does not effectively "nullify" the natural opening as though it never existed. The milk carton is simply seen as a functional container whose existing spout must be torn open, not recreated.⁷⁵ However, one should preferably not rely upon this lenient ruling if possible.⁷⁶

As stated, milk containers should be opened before Shabbos. If this was not done, the bottom of the carton may be punctured (thus rendering it useless) and the contents allowed to drain out into another container. (This "destructive" procedure is permitted according to all authorities.)^{76a}

2: Puncturing the opening of a small cardboard juice container

Based upon the rulings of some leading Poskim, one is permitted to puncture the top of a small juice container (popularly known as a "juice box") by inserting the small straw provided by the manufacturer. This is permitted because:

- The containers are disposable and are usually discarded immediately after use (see also Makeh B'patish, Chapter III;B, and Boneh, Chapter II;A/b).
- Puncturing the box to insert a straw is not *Assiyas Pesach* because there is no need for a proper spout, but merely for a simple opening.⁷⁷
- The puncture-hole in the cardboard exterior of the carton is factory made; the interior foil lining that one punctures is thus comparable to a wrapper.^{77a}

Where possible, a "juice box" carton should be opened before Shabbos. If it was not opened before Shabbos, one may open it on Shabbos if needed.

e-2) Plastic milk bottles

More recent packaging technology has introduced plastic milk bottles that are widely used today.

The containers are designed with plastic caps that snap into place on the top of the bottle. However, when manufactured, the caps are sealed to the bottle with an attached skirt-like band that is wound around the neck of the bottle. (This band is a tamper-proof seal required by law in certain states.) To remove the cap, the consumer must first tear off the band. This is done

[838] Order of Garments

Even so, there is some Halachic basis for permitting opening the cans. One reason; the containers are designed to be disposable and are in fact usually discarded immediately after being used. Indeed, some Poskim have issued a lenient ruling on this basis. (Pulling open the tabs on soda cans is also permitted according to this view).⁸¹

However, since as mentioned earlier, many Poskim rule that it is forbidden to open cans on Shabbos; one should comply with the stringent ruling and open all cans before Shabbos.⁸² Where this was not done, there are permissible methods of opening them. These as well as other Halachos relating to cans are discussed in the Melocho of Makeh B'patish (see Makeh B'patish, Chapter III;B, and Boneh, Chapter II;A/b).

Note: One who abides by the ruling of Poskim who prohibit opening cans, boxes, or bottles on Shabbos may benefit from them when they were opened by another Jew who relies on the lenient ruling of other Poskim who permit opening these containers. This applies even if the containers were opened on his behalf.⁸³ However, one may not specifically ask him to open the container for him⁸⁴ (refer to SECTION ONE, Chapter V;D).

f-1) Opening twist-off bottle caps

As with metal cans discussed above, the question of opening twist-off bottle caps is essentially unrelated to Koraya (since metal and hard plastic are not subject to Koraya. There are, however, serious Halachic Shailos with regards to opening these caps on Shabbos.

1: Bottles with twist-off caps should be opened before Shabbos

According to many Poskim, it is forbidden to open a metal twist-off cap on Shabbos (unless it is destroyed or discarded, see Makeh B'patish, Chapter III;B) because this action effectively creates a functional vessel i.e. the cap becomes functional. As explained, creating or completing a functional item is the Melocho of Boneh or Makeh B'patish. The bottle caps should therefore be opened before Shabbos.

When opening the cap before Shabbos, one should make certain that the cap is fully detached from the ring. One may not disconnect the cap on Shabbos (with

[840] Order of Garments

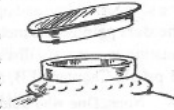
by grasping a small tab at the bottom of the "band" and tearing off the entire appendage along a scored line. Only the cap remains, which is then easily lifted and removed when opening the bottle, and simply snapped back in place when closing.

At least two possible shailos are involved when opening these containers:

- 1: *Koraya*: The plastic seal is being "torn" from the cap
- 2: *Makeh B'patish*: Detaching the seal effectively creates a functional cap (that remains).⁷⁸

Because of the aforementioned shailos, these bottles should not be opened in the regular manner on Shabbos. However, it should be mentioned that in most cases it is possible to open these milk bottles without removing the seal. This can be done rather simply, as follows:

The cap usually has a very slight protruding ledge or ridge around the top which can be grasped by one's nail. By grasping the top of the cap between the thumb and fingernails of the index and middle fingers, one can, with little effort, lift up the entire cap and seal. If no ridge is present on the cap, it can also be lifted off with a nut cracker or even a pliers (which can be used on Shabbos for this purpose if a non-Muktza utensil is not suitable - see SECTION ONE, Chapter III;E/a).

Once removed, the cap can be replaced afterwards and used repeatedly in this fashion.

f) Metal cans

It is not *Koraya* to open metal cans, whether they are soda cans designed with tear-off tabs or tuna fish cans that are cut open with a can opener. Metal is not subject to *Koraya* because it is a hard non-pliant material, and as explained earlier (D/b), *Koraya* does not apply to such materials.⁷⁹

However, opening these cans does present other serious shailos, particularly the Melochos of Boneh and Makeh B'patish, because the cans (being made of firm material) are technically reusable. Some Poskim forbid opening cans for these reasons.⁸⁰

Order of Garments [839]

the intention of reusing it) even if it is only partially attached to the ring, because even this action is an effective completion of a new vessel i.e. the cap.^{83a}

2: If one forgot to open the bottles before Shabbos

If one forgot to open the bottles before Shabbos, two permissible options are available:

- 1) To puncture the cap before opening
- 2) To discard the cap immediately after opening

Option #1 - Puncturing the bottle cap: One may take any pointed instrument (e.g. knife, corkscrew, etc.) and puncture the cap. Once punctured, the cap is effectively ruined (since it can no longer seal the bottle's contents). Since twisting open a ruined cap does not create any functional item, the problem of *Makeh B'patish* is solved. However, one must be careful not to obliterate any letters or pictures on the cap while puncturing it.

Option #2 - Discarding the cap: One is permitted to open the cap in the normal way, if he discards it immediately afterwards. Twisting off the cap in this manner does not entail *Makeh B'patish* because the cap will not be designated for any functional use.^{84a} (This option is applicable with small bottles whose entire contents will be used right away. It is also useful when opening large bottles, if one already has another cap from a different empty bottle. In that case, he may simply replace the one that will be discarded with the cap of the other empty bottle.)

Note: Option #1 is somewhat preferable Halachically to option #2.^{84b}

f-2) Plastic twist-off bottle caps

The plastic twist-off caps that are now in common use are, according to some Poskim, permitted to open on Shabbos because the cap is complete and functional even before it has been sealed onto the bottle. The cap is designed with a small rim at the bottom of its attached ring, which allows it to fit onto the bottle and create a seal at the time of bottling, while preventing it from being unscrewed without breaking the ring. A bottle cap of this design is considered a complete, functional vessel even before the ring is broken off. Therefore, opening this type

Order of Garments [841]

of cap does not constitute the creation of a new vessel (see Makeh B'patish, Chapter III;B/a. Also refer to source #96c of Makeh B'patish)

g) Opening packaging in a destructive manner

In general, one may retrieve the food or drink from their packaging by destroying the box or carton that they come in (see also b above).

When destroying the container, no Melochos are violated, as shall be explained with the following:

1: *Koraya is avoided*; destructive tearing for a food or Shabbos necessity is permitted in these instances.⁸⁵

2: *Makeh B'Patish (or Boneh) is avoided*; Makeh B'Patish (or Boneh) entails constructing, creating (or completing) an item. When the sealed container (box, carton etc.) is opened in a destructive fashion, it is thus destroyed and rendered useless (i.e. the reverse of Boneh).⁸⁶

Despite the option of these "destructive" methods, any cartons, boxes, wrappers, bags, or other food packages should preferably be opened before Shabbos.⁸⁷

h) Toilet paper; tearing it on Shabbos

One is not permitted to tear sheets of toilet paper from a roll on Shabbos or Yom Tov, whether the tearing is done along the perforated line or in between. As explained earlier (refer to b), only destructive tearing is permitted for food and bodily needs. Tearing a sheet of toilet paper from the roll is a "constructive" act of *Koraya* because a usable sheet is thereby produced.⁸⁸

Toilet paper should be cut before Shabbos or separated tissues should be used. (Tissues that are connected may not be detached).⁸⁹

h-1) If toilet paper was not cut

In the event that regular tissues are not available, and toilet paper was not previously cut, one may hint to a non-Jew that the toilet paper cannot be used unless cut. If hinting is not effective, the non-Jew may be instructed directly. The non-Jew is then allowed to cut what one anticipates will be needed for the duration of Shabbos or Yom Tov.⁹⁰ One should not specifically request that the paper be cut along the perforated lines, as this would be equivalent to requesting the performance of an additional (and non-essential) Melocho, the Melocho of